

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 378/2010-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. januára 2011 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť Ing. BEng. M. H., K., zastúpeného advokátom JUDr. V. Z., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na rovnosť v dôstojnosti a právach podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, na rovnaké práva dieťaťa narodeného v manželstve i mimo neho podľa čl. 41 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C/25/2004, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. BEng. M. H. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C/25/2004 porušené bolo.

2. Ing. BEng. M. H. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť Ing. BEng. M. H. trovy právneho zastúpenia v sume 382,32 € (slovom tristoosemdesiatdva eur a tridsaťdva centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. Z., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 378/2010-17 z 21. októbra 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť Ing. BEng. M. H. (ďalej len s'ťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na rovnosť v dôstojnosti a právach podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, na rovnaké práva dieťaťa narodeného v manželstve i mimo neho podľa čl. 41 ods. 3 ústavy a porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a zákazu diskriminácie podľa

čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C/25/2004

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že „... 4. 2. 2004 sťažovateľ podal návrh o určenie výživného na plnoleté dieťa proti odporcovi MUDr. K. H., ktorý je jeho otcom a manželom jeho matky. Okresný súd... jeho návrh prijal pod spisovou značkou 28/C25/2004.

Dňa 21. 2. 2005 bolo prvé pojednávanie vo veci sa zúčastnili všetci účastníci konania...

9. 11. 2005 súd vydal uznesenie o prerušení konania do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na Okresnom súde... pod sp. zn. 22 C/26/04 vo veci určenia výživného na staršieho brata sťažovateľa.

Dňa 10. 3. 2006 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie o prerušení konania...

Navrhovateľ ako jediný z troch detí rovnakého otca musí čakať kým neskončia právoplatne konania na výživné u jeho súrodencov, či už z manželstva, alebo mimo manželstva, aby súd konal a rozhodol aj o jeho výživnom...“. Sťažovateľ sa následne opakovane domáhal na okresnom súde nariadenia termínu pojednávania a sťažoval sa na prietahy v konaní. Naposledy tak učinil 30. augusta 2010.

3. Sťažovateľ je toho názoru, že postupom okresného súdu dochádza k porušovaniu jeho základného práva garantovaného v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušeniu čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru, a preto žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo Ing. BEng M. H. na prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo na prejednanie veci v primeranej lehote a právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... Okresným súdom... v konaní vedenom pod Sp. zn. 28/C25/2004 bolo porušené.

2. Právo Ing. BEng M. H. na rovnosť v dôstojnosti a právach podľa čl. 12 ods. 1 a ods. 2, zákaz diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy... Okresným súdom... v konaní vedenom pod Sp. zn. 28/C25/2004 bolo porušené.

3. Právo Ing. BEng M. H. a Zákaz diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru... Okresným súdom... v konaní vedenom pod Sp. zn. 28/C25/2004 bolo porušené.

4. Právo na rovnaké práva dieťaťa narodeného v manželstve i mimo neho podľa čl. 41 ods. 3 Ústavy... u Ing. BEng M. H. postupom Okresného súdom... v konaní vedenom pod Sp. zn. 28/C25/2004 bolo porušené.

5. Okresnému súdu... v konaní vedenom pod Sp. zn. 28/C25/2004 prikazuje konať a rozhodnúť.

6. Ing. BEng. M. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 25 400 Euro..., ktoré je jej Okresný súd... povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia...

7. Okresný súd... je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia Ing. BEng. M. H., advokátovi sťažovateľa JUDr. V. Z. odmenu za úkony právnej služby...“

4. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil takto: „... bolo pre sťažovateľa značne deprimujúce a stresujúce, že bol počas svojho mimoriadne úspešného štúdia odkázaný na pomoc a milodary ostatných príbuzných a priateľov rodiny, ktorý voči nemu nemali žiadnu vyživovaciu povinnosť a vďaka ktorým sa mu podarilo napriek nepriaznivej ekonomickej situácii a v tak stresujúcich podmienkach úspešne doštudovať na dvoch vysokých školách súbežne. Po celý čas trpel obavami a neistotou, či sa mu za tejto ekonomickej situácie vôbec podarí doštudovať a nebude musieť svoje štúdium predčasne ukončiť z dôvodu zabezpečenia si vlastného príjmu na život. Dlhotrvajúcim súdnym sporom bol tiež značne narušený vzťah medzi otcom a synom. V neposlednom rade treba dodať, že sťažovateľ je mladý človek, ktorý veril v spravodlivosť a ochranu, ktorú mu zaručuje zákon a ústava...“

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania. Za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. 1SprV/607/2010 z 29. októbra 2010 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 19. novembra 2010.

5. 1 Predseda okresného súdu po stručnej chronológii úkonov vykonaných okresným súdom v danej veci od podania návrhu v relevantnej časti svojho vyjadrenia uviedol:

„... Dňa 13. 10. 2005 bol odporca vyzvaný, či súhlasí s prerušením konania v danej veci.

Po doručení súhlasu odporcu bolo konanie uznesením zo dňa 9. 11. 2005 prerušené do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 22 C 26/2004. Toto uznesenie prevzal sťažovateľ dňa 10. 3. 2006 a právoplatnosť nadobudlo dňa 28. 3. 2006.

... s prerušením konania súhlasil aj sám sťažovateľ, ktorému bolo uznesenie o prerušení konania osobne doručené, pričom možnosť opravného prostriedku proti nemu nevyužil, hoci možnosť odvolania vyplývala z poučenia, ktoré dané uznesenie obsahovalo. Z uvedeného dôvodu považujem podanú sťažnosť v celom rozsahu za nedôvodnú.“

5. 2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu uviedol: *„Z obsahu spisuje zrejmé, že na pojednávaní dňa 26. 5. 2005 právna zástupkyňa upovedomila súd o súvisiacom konaní a súhlasila, aby sa pojednávanie vo veci odročilo, ale nevyjadrila súhlas s tým, aby konanie vo veci sťažovateľa bolo prerušené do právoplatného ukončenia súvisiaceho konania ako to uvádza predseda vo svojom vyjadrení. Sťažovateľ a jeho právna zástupkyňa nikdy neboli súdom vyzvaní, aby sa vyjadrili či súhlasia s prerušením konania vo veci sťažovateľa...“*

Celé súvisiace konanie bolo právoplatne ukončené 9. 2. 2010 a Okresný súd ... o tejto skutočnosti ani nevedel o čom svedčí aj obsah spisu.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

7. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 28 C/25/2004:

Dňa 4. februára 2004 podal sťažovateľ na okresnom súde návrh na určenie výživného na plnoleté dieťa proti odporcovi MUDr. K. H. (jeho otcovi, pozn.). Okresný súd žalobný návrh zaevidoval pod sp. zn. 28 C/25/2004. Následne okresný súd vo veci vykonal tieto úkony:

- 17. júna 2004 okresný súd uložil odporcovi, aby sa v lehote 30 dní vyjadril k pripojenému žalobnému návrhu,

- 15. júla 2004 dal sudca kancelárii pokyn, aby vyžiadala potvrdenia od zamestnávateľa odporcu o jeho zárobku,

- 19. júla 2004 odporca predložil okresnému súdu vyjadrenie k žalobnému návrhu,

- 29. júla 2004 okresnému súdu bolo doručené potvrdenie o príjmoch odporcu zo zamestnania spolu s pracovným hodnotením,

- okresný súd 16. augusta 2004 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 7 dní zaujal stanovisko k vyjadreniu odporcu,

- 25. augusta 2004 sťažovateľ doručil okresnému súdu stanovisko k vyjadreniu odporcu,

- 21. februára 2005 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie, spísal zápisnicu, vypočul sťažovateľa i odporcu a pojednávanie odročil na 26. máj 2005 pre účely vykonania ďalšieho dokazovania,

- 26. apríla 2005 okresný súd požiadal Okresný súd Veľký Krtíš o zaslanie spisu sp. zn. 4 C 114/04 na nahliadnutie,

- 26. apríla 2005 dal sudca kancelárii pokyn na pripojenie spisu okresného súdu sp. zn. 14 C 153/04 a sp. zn. 22 C 26/04,

- 26. mája 2005 je úradným záznamom uvedené, že spis sp. zn. 22 C 26/04 nie je možné pripojiť, pretože sa nachádza na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu odvolania,

- 26. mája 2005 okresný súd vykonal súdne pojednávanie, na ktorom právna zástupkyňa sťažovateľa navrhla vzhľadom na podobnosť skutkového stavu počkať na rozhodnutie krajského súdu o odvolaní vo veci sp. zn. 22 C 26/04. Okresný súd uznesením

odročil súdne pojednávanie na neurčito s tým, že nový termín pojednávania určí až po rozhodnutí krajského súdu o odvolaní vo veci sp. zn. 22 C 26/04,

- 6. júla 2005 bolo úradným záznamom zaznamenané, že krajský súd zrušil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 22 C 26/04,

- 13. októbra 2005 okresný súd vyzval odporcu, aby sa v lehote 10 dní vyjadril, či súhlasí s prerušením konania do právoplatnosti skončenia konania vedeného pod sp. zn. 22 C 26/04,

- 28. októbra 2005 odporca vyslovil súhlas s prerušením súdneho konania,

- okresný súd 9. novembra 2005 uznesením č. k. 28 C/25/04-32 prerušil súdne konanie do právoplatnosti skončenia konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 22 C 26/04. Sťažovateľ prevzal uznesenie osobne 10. marca 2006,

- 3. januára 2007 sťažovateľ požiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania,

- 15. januára 2007 sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní,

- 16. júla 2007 právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala okresný súd o nariadenie termínu pojednávania,

- 23. augusta 2007 bolo v spise na č. l. 42 poznamenané, že vo veci sp. zn. 22 C 26/04 krajský súd o odvolaní rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie potvrdil,

- 13. septembra 2007 bolo v spise na č. l. 44 poznamenané, že vec sp. zn. 22 C 26/04 nie je právoplatne skončená, pretože bolo podané dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu,

- 25. septembra 2007 právna zástupkyňa sťažovateľa podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní,

- 28. septembra 2007 dal sudca kancelárii pokyn, aby spis dali na lehotu dvoch mesiacov, a potom sledovali stav konania,

- 2. októbra 2007 dal sudca kancelárii pokyn, aby zaslala právnej zástupkyňi sťažovateľa uznesenie o prerušení konania,

- 8. januára 2008 bolo v spise na č. l. 53 poznamenané, že vec sp. zn. 22 C 26/04 nie je právoplatne skončená,

- 6. marca 2008 dal sudca kancelárii pokyn na zistenie stavu konania vo veci sp. zn. 22 C 26/04 a na pripojenie spisu. Bolo zistené, že spis nie je možné pripojiť, pretože sa doručuje rozhodnutie krajského súdu,

- 2. mája 2008 bolo v spise na č. l. 57 poznamenané, že vec sp. zn. 22 C 26/04 nie je právoplatne skončená,

- 7. mája 2008 dal sudca pokyn kancelárii na zistenie stavu konania vo veci sp. zn. 22 C 26/04 a na pripojenie spisov Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 6 C/186/2005, sp. zn. 3 P/189/2005, sp. zn. 14 C/153/2004 a sp. zn. 4 C/114/2004.

- 8. augusta 2008 sťažovateľ požiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania,

- 14. augusta 2008 dal sudca kancelárii pokyn na zistenie stavu konania vo veci sp. zn. 22 C 26/04 a na pripojenie spisu,

- 25. augusta 2008 sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní,

- 11. septembra 2008 okresný súd zaslal urgenciu Okresnému súdu Veľký Krtíš o zaslanie žiadaných spisov zo 7. mája 2008,

- 24. septembra 2008 sudca žiadal kanceláriu, aby z pripojených spisov Okresného súdu Veľký Krtíš boli vyhotovené určené fotokópie listov,

- 16. októbra 2008 bolo v spise na č. l. 82 poznamenané, že vec sp. zn. 22 C 26/04 nie je právoplatne skončená a vo veci je nariadené súdne pojednávanie,

- 2. júna 2009 sudca žiadal kanceláriu o pripojenie súdneho spisu sp. zn. 22 C 26/04. Spis nebolo možné pripojiť, pretože z dôvodu podaného odvolania sa nachádza na krajskom súde.

- 20. augusta 2009 sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní,

- 30. augusta 2010 sťažovateľ požiadal okresný súd, aby vo veci konal,

- 29. septembra 2010 sťažovateľ podal sťažnosť na priet'ahy v konaní,

- 5. októbra 2010 dal sudca kancelárii pokyn na nariadenie termínu súdneho pojednávania na 8. november 2010,

- 6. októbra 2010 okresný súd požiadal sťažovateľa o predloženie potvrdenia o štúdiu na vysokej škole (potvrdenie predložil sťažovateľ 19. októbra 2010).

- 8. novembra 2010 okresný súd uskutočnil súdne pojednávanie a po vypočutí sporových strán uznesením schválil súdny zmier uzatvorený medzi sporovými stranami. Vec je právoplatne skončená.

III.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

9. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C/25/2004 bolo porušené ním označené základné právo garantované v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 41 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru.

III.A

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie veci v primeranej lehote a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 dohovoru

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

11. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

12. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (m. m. II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie všeobecného súdu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa jeho rozhodnutia (m. m. III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

13. Predmetom konania pred ústavným súdom v tejto časti bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C/25/2004 o určenie výživného došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní

a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

15. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie súdu o výžive dieťaťa, t. j. ide o existenčnú vec, o agendu starostlivosti súdu o deti, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu (II. ÚS 2/01), aby bol naplnený účel súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (napr. I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03, I. ÚS 158/04). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie sa začalo 4. februára 2004, teda pred viac ako šesť a trištvrte rokom, uskutočnilo sa v ňom pojednávanie na okresnom súde a ku dnešnému dňu je právoplatne skončené.

16. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je návrh na uloženie povinnosti otcovi dieťaťa prispievať na jeho výživu, teda po právnej stránke štandardná rodinnoprávna vec patriaca do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie. Na základe týchto hľadísk konanie vo veci o určenie výživného nehodnotil ako právne zložité konanie.

17. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré zásadným spôsobom mali vplyv na vznik zbytočných priesťahov v posudzovanom konaní. Ústavný súd prihliadol na skutočnosti, že proti uzneseniu o prerušení konania bolo možné podať riadny opravný prostriedok, ktorý však sťažovateľ nevyužil. Z následného/d'alšieho správania strany sťažovateľa však nepochybne vyplýva, že s „dočasným“ prerušením konania sťažovateľ (jeho právna zástupkyňa) súhlasil s vedomím, že odvolací súd v inej/súvisiacej veci rozhodne v krátkom čase, a po zistení, že tomu tak nie je, opakovane (pozri bod 7) sa voči okresnému súdu domáhali konania vo veci.

18. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci o určenie výživného na plnoleté dieťa, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

19. Ústavný súd pri zohľadnení uvedeného v bode 17 *in fine* konštatuje, že zhruba po 20 mesiacoch od podania návrhu sťažovateľa na určenie výživného okresný súd prerušil konanie (uznesením č. k. 28 C/25/04-32 z 9. novembra 2005) z dôvodu, že na tomto súde v inom konaní sp. zn. 22 C 26/04 sa brat sťažovateľa domáhal podobného nároku. Keďže ani v tomto konaní (sp. zn. 22 C 26/04, pozn.) nedošlo k právoplatnému ukončeniu veci, sťažovateľ sa od 3. januára 2007 opakovane/neustále domáhal, aby okresný súd (pozri bod 7) pokračoval v konaní, a teda rozhodnutia v jeho veci. Minimálne od tohto času neobstojí preto obrana okresného súdu (bod 5.1), že sťažovateľ s prerušením konania súhlasil už tým, že proti uzneseniu okresného súdu o prerušení konania nepodal odvolanie. Ústavný súd v okolnostiach danej veci zvyrazňuje, že predmetom posudzovaného súdneho konania je rozhodovanie o výživnom (bod 15), pričom v čase podania návrhu (4. februára 2004) bol sťažovateľ študentom 3. ročníka gymnázia a domáhal sa výživného na svojom otcovi, o ktorom bolo rozhodnuté až 8. novembra 2010, t. j. až po podaní sťažnosti ústavnému súdu.

20. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažoval za potrebné skúmať jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, ale vzhľadom na povahu sporu (určenie výživného) a jeho význam pre sťažovateľa (bol na ňom existenčne závislý) posúdil konanie okresného súdu vo veci sp. zn. 28 C/25/04 ako celok, t. j. od času podania návrhu (4. februára 2004) až do rozhodnutia vo veci (8. novembra 2010). Uvedené obdobie presahujúce dobu 6 rokov a 8 mesiacov bolo samo osebe neprimerane dlhé, a preto postup okresného súdu možno považovať za porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

21. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného

v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

22. Vzhľadom na to, že 8. novembra 2010 bolo vo veci rozhodnuté (okresný súd schválil súdny zmier), nebolo možné vyhovieť ďalšej časti petitu sťažovateľa, aby ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov, preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku.

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 25 400 €. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 28 C/25/2004 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku nálezu).

24. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal 3 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 28. septembra 2010 a zaujatie stanoviska 25. novembra 2010 k vyjadreniu okresného súdu. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov

za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu 721,40 € a predstavuje sumu 120,23 € + paušál 7,21 € = 127,44 €. Celková priznaná odmena za vykonané tri úkony právnej pomoci (127,44 € x 3) predstavuje sumu 382,32 €. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

III.B

K namietanému porušeniu ostatných sťažovateľom označených práv

25. Sťažovateľ ďalej namietal, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva v rovnosti a dôstojnosti podľa čl. 12 ods. 1 ústavy a porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, ako aj k porušeniu základného práva na rovnaké práva dieťaťa narodeného v manželstve i mimo neho podľa čl. 41 ods. 3 ústavy výslovne z dôvodu prerušenia konania vedeného pod sp. zn. 28 C/25/2004. Sťažovateľ to odôvodnil tvrdením: „*Samotný dôvod prerušenia konania kde podľa odôvodnenia súdu práve konanie vo veci staršieho brata môže mať rozhodujúci význam na konanie vo veci navrhovateľa je diskriminujúce...*“

26. Všeobecný súd koná vo veci ako nezávislý a nestranný orgán verejnej moci. Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. V danom prípade okresný súd posúdil, že je potrebné prerušiť konanie z dôvodu súvisiaceho konania, kde „... *predmetom konania vedeného... pod sp. zn. 22 C 26/04 je tiež určenie výživného na plnoleté dieťa... pričom v tomto konaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie dotýkajúce sa skutočností, ktoré sú podstatné aj pre rozhodnutie v tejto veci...*“. Takýto postup okresnému súdu v rozsahu v časti III.B namietaného porušenía práv nemožno vyčítať, lebo konal v rámci zákona.

27. V rozsahu sťažovateľom namietaných porušení jeho práv uvedených v časti III.B (bod 25 a 26) ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu v tom, že prerušil konanie, a ich možným porušením. Ústavný súd preto sťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 4).

IV.

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2011